

**CENY OGŁOSZEN**  
za wiersz milimetryowy  
przed i z tyłu, w tek-  
ście 50 gr., za tekstem  
40 gr. Ogłoszenia tabel-  
aryczne 50 proc. a  
swiateczne 25 proc.  
drożej. Drobne ogło-  
szenia po 10 groszy.  
Dla poszukujących pra-  
cy 5 gr. za wyraz. Naj-  
mniej 1 zł.  
Konto czekowe PKO  
Warszawa 65.070.

# EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wy-  
nosi miesięcznie  
**zł. 2.00**

Adres administracji  
Piłsudskiego Nr. 8 te-  
lefon 4-97, telefon re-  
dakcji 6-02, telefon re-  
dakcji nocnej i dru-  
karni 4-44.  
Konto czekowe PKO  
Warszawa 65.070.

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.  
Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

**ODDZIAŁY:** KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIER-  
CIE, ul. Paderewskiego 7, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek Nr. 8, telefon 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki, telef. 16.

## Tragiczna katastrofa samolotowa w Warszawie

Szczątki spalonego samolotu na dziedzińcu M. S. wojsk.

WARSZAWA, 2. 4. (wl.) Dziś w południe zdarzyła się straszliwa katastrofa samolotowa w śródmieściu Warszawy.

Samolot typu Breguet, szybujący z dwoma lotnikami podczas wykonywania tak zwanego płaskiego wirażu spadł na dziedzińiec gmachu ministerjum spraw wojskowych naprzeciw domu nr. 31 na ul. Marszałkowskiej.

Następstwa katastrofy były prze-  
rażające. Aparat rozpadł się na trzy części, a wskutek wybuchu benzyny, momentalnie stanął w płomieniach.

Obaj lotnicy ponieśli śmierć na miejscu.

Byli to porucznik - pilot Euze-  
bjusz Żebrowski i podporucznik -  
obserwator, Likowski, obaj z 1 puł-  
ku lotniczego.

Natychmiast w chwili katastro-  
fy żołnierze, oficerowie i urzędnicy  
ministerjum spraw wojskowych  
rzucili się na ratunek z gaśnicami.

Niestety — wszelka możliwość  
ratunku była spóźniona. Aparat  
spłonął błyskawicznie, a w nim o-  
baj lotnicy.

Żołnierze, którzy z pod szczątków  
samolotu wyciągnęli zwęglone

zwłoki nieszczęśliwych lotników,  
spostregli, że jeden z nich jeszcze  
oddycha.

Zastosowano wszelkie środki, aby  
nieszczęsnego utrzymać przy życiu

— lecz nadaremnie.

Na miejsce wypadku przybył  
min. Konarzewski, gen. Zarzycki i  
wielu innych przedstawicieli woj-  
skowości.

ś. † p.

### Dr. Mikołaj Głogowski

zmarł dnia 29. III. 1931 r. w Krakowie.

W zmarłym Powiatowa Kasa Chorych traci dobrego le-  
karza specjalistę, sumiennego i dbałego o powierzonych sobie  
ubezpieczonych.

Cześć jego Pamięci!

Zarząd Powiatowej Kasy Chorych  
w Sosnowcu.

ś. † p.

### Dr. Franciszek Bereśniewicz

zmarł na posterunku dnia 1. IV 1931 r. w Zawierciu.

W zmarłym Powiatowa Kasa Chorych traci wzorowego  
lekarza specjalistę, który z całym zaparciem się spieszył zaw-  
sze chętnie z pomocą ubezpieczonym.

Cześć Jego pamięci!

Zarząd Powiatowej Kasy Chorych  
w Sosnowcu.

## Wstrząsająca zbrodnia obłąkanej matki.

„Mamusiu, daruj mi życie!”

LWÓW, 2. 4. (wl.) Wczoraj rano o-  
biegła miasto wieść o wstrząsającej  
tragedii, jaka się w nocy rozegrała w  
domu przy placu Benedyktynskim  
nr. 2.

Oto zamieszkała tam z dwojgiem  
dzieci 45-letnia wdowa, Honorata Pta-  
szyńska, dostała w nocy ataku szału,  
wstała z łóżka i chwyciwszy nóż ku-  
chenny, podeszła do łóżka, w którym

spal 9-letni syn jej, Tadeusz i jednym  
cierem przetrząsała mu gardło. Następ-  
nie zbliżyła się do łóżka drugiego sy-  
na, 6-letniego Jana, który w między-  
czasie obudził się i usiłowała go rów-  
nież zamordować, podczas gdy Ta-  
deusz, rzucając konal, oszalała matka  
straciła walkę z drugim synem, który  
poranny przez nią po rękach i szyl,  
ukłaki na łóżku i błagał ją słowami  
„Mamusiu, daruj mi życie!”

Lament dziecka obudził śpiącego  
w drugiej izbie sublokatora Mariana  
Podbielskiego, który zerwał się z łóżka  
i niemal w ostatniej chwili odebrał  
obłąkaną matkę i oswodził z jej rak  
okrwawionego dziecko.

Właściwym motywem obok obłąka-  
nia jest prawdopodobnie niedostatek  
materiałny. Ptaszyńska pobierała pen-  
sję wdową w kwocie 60 zł. Wobec zam-  
knięcia matki w areszcie policyjnym,  
pozostali przy życiu chłopcy zao-  
piekowali się sasiadzi i dalsza rodzina.

### AKCJA HOOVERA PRZECIW obniżaniu zarobków.

WASZYNGTON, 2. 4. Wobec  
zjawienia się tendencji w licznych  
głęziach przemysłu do obniżenia  
płac, prezydent Hoover zamierza  
użyć wszystkich swych wpływów,  
by przeciwdziałać rozszerzeniu się tej  
tendencji.

Prezydent uważa, iż o ile uda  
się skaleć plac utrzymać na obecnym  
poziomie jeszcze w ciągu 60 dni,  
krwys, zagrażający utrzymaniu o-  
becnego poziomu życia, minie i na-  
stąpi tak zdecydowana poprawa w  
stosunkach ekonomicznych, że znik-  
nie wogóle konieczność redukcji  
płac.

Wobec tego prezydent stara się  
wpłynąć na pracodawców, by do-  
trzymali układu z przed 12-tu mie-  
sięcy, który zobowiązuje ich do  
nieobniżania zarobków.

### KOMUNIKACJA LOTNICZA

Berlin — Szanghaj.

SZANGHAJ, 2. 4. (wl.) Dziś  
wystartował z Nankinu do Berlina  
pierwszy samolot pasażerski Jun-  
kersa, który utrzymywać będzie re-  
gularną komunikację między Chi-  
nam i Niemcami. Podróż trwać bę-  
dzie 4 dni.

Lufthanza niemiecka budować  
będzie w Chinach fabrykę samolo-  
tów, produkując 60 aparatów rocz-  
nie na użytek żeglugi pasażerskiej.

## Nowe wstrząsy w Managui

Pożar niszczy resztkę ocalałych domów.

NOWY JORK, 2. 4. Wczoraj wie-  
czorem na zwaliskach zburzonego  
przez trzęsienie ziemi miasta Mana-  
gua wybuchł ponownie pożar. Wsku-  
tek odwrócenia się wiatru pożoga ni-  
szczy resztki domów, ocalałych we  
wschodniej części miasta.

Strzelec marynarki amerykań-  
skiej zajęci są kopaniem olbrzymich  
wspólnych mogił, celem zapobieże-  
nia wybuchowi epidemii. Dotychczas  
pogrzebano 1.150 trupów.

W namiocie prezydenta Moncady  
toczą się narady rzeczoznawców nad

odbudową zburzonej Managui. Na  
gruzach ma być zbudowane najbar-  
dziej nowoczesne miasto.

Około 25.000 ludzi opuściło Ma-  
naguę.

Na olbrzymim wzgórzu pod mia-  
stem urządzono obóz pod namiota-  
mi znalazło schronienie około 20.000  
nieszczęśliwych.

W godzinach popołudniowych za-  
notowano kilka nowych wstrząsów,  
wobec czego prezydent republiki na-  
kazał ewakuować wszystkie domy.

## Linja kolejowa Śląsk — Bałtyk

WARSZAWA, 2. 4. (wl.) Ostat-  
nia faza rokowań o pożyczkę na  
budowę kolei G. Śląsk — Bałtyk  
adbywać się w szybkim tempie.  
Obie strony dążą do tego, aby prace  
na odcinku Inowrocław — Zduńska  
Wola rozpoczęte zostały w przy-

szłym miesiącu. Całkowite ukończe-  
nie budowy magistrali kolejowej  
dokonane ma być z końcem 1933 ro-  
ku.

Większe zamówienia na potrzeb-  
ne materiały otrzymają buty i za-  
łady metalurgiczne.

### 59 GODZIN W POWIETRZU.

PARYŻ, 2. 4. (PAT). Lotnicy  
Paillard i Mermoz, którzy usiłowali  
pobić światowy lotu w zamkniętej  
przestrzeni, wylądowali dziś o go-  
dzinie 5.45 po pokryciu 9.000 km.  
w 59 godzinach. Lotnicy pobili w  
ten sposób rekord długości lotu.



## KATASTROFALNE NA STEPSTWA ZDERZENIA 2 PAROWCÓW.

GIBRALTAR, 2. 4 (PAT) Zderzenie statku angielskiego „Glorious”, służącego do przewożenia samolotów, z francuskim statkiem pasażerskim „Florida”, nastąpiło wczoraj o godz. 18.

500 pasażerów „Floridy” wziął na swój pokład „Glorious”, który holuje „Floridę” w kierunku Malagi. W chwili katastrofy 17 samolotów statku „Glorious”, które dokonywały ewolucji, nie mogły powrócić do swej bazy. Władze hiszpańskie pozwoliły im wylądować na lotnisku w Maladze.

Admiralicja donosi, że według nowych doniesień pochodzących ze statku „Glorious”, wielu członków załogi „Floridy”, którzy znajdują się obecnie na pokładzie „Glorionsa” jest ciężko rannych. Wielu członków załogi zginęło na pokładzie „Floridy”.

## NIEMCY KUPUJĄ ZŁOTO we Francji.

PARYŻ, 2. 4. (wl) Dziś odszedł do Kolonii pierwszy transport złota, wartości 4 milionów marek, zakupionego we Francji przez Niemcy.

## 22-ga loteria państwowa.

WARSZAWA, 2. 4.

I-sze ciągnięcie.

Zł. 5.000 n-ry: 161349 163439.

Zł. 3.000 nr. 77960.

Zł. 2.000 n-ry: 51609 96270 152788 179466.

Zł. 1.000 n-ry: 13514 15401 20512 29500 35623 40420 55724 61714 67219 74571 75527 83434 108593 120536 124412 175996 192022 198245.

Zł. 500 n-ry: 857 1401 6351 7075 17410 17925 18015 24718 26719 28593 34450 34669 36488 37326 38748 40657 40717 41441 46922 48392 51038 54164 54424 56411 59855 64164 67978 68185 68236 68336 69396 73648 73021 77515 82065 91624 93223 95317 96744 98472 99028 100806 106331 107656 109302 111396 113108 114144 119106 122922 123070 124238 126326 130176 131405 133468 143010 136015 136478 136702 138612 140260 142207 145232 145544 153623 161895 162994 163408 166839 174746 184884 190072 194366 196334 199080 201108 201895 203679 204000 204057 208210.

II-gie ciągnięcie.

Zł. 25.000 nr. 34352.

Zł. 5.000 n-ry: 21525 112426.

Zł. 3.000 n-ry: 29065 79493.

Zł. 2.000 n-ry: 57553 61669 144061 178968.

Zł. 1.000 n-ry: 50192 115142 118813 143075 144299 158376 169589 177645 180286 198464 201148.

Zł. 500 n-ry: 2198 3671 4045 6899 9668 10774 10856 12974 15759 17232 19228 19357 20980 25955 27596 29768 34656 35882 36615 36808 48262 59517 60605 69049 72515 82537 83203 83470 90386 92642 95076 102872 104248 104525 105294 108477 108944 113660 116809 117057 121585 125889 128190 129624 131135 139790 143576 148662 151398 153488 156413 165777 167127 174271 177042 184785 185369 187346 187790 189081 191415 194598 196741 202961 204781 204979.

## JOZEFA HLAWSKIEGO:

w Sosnowcu, 3-go maja 23, tel. 224, 10-35.  
w Bedzinie, Małachowskiego 1, tel. 3 14,  
w Dąbrowie Gór., 3-go maja 4, tel. 1 24,  
w Zawierciu, Paderewskiego 7, tel. 97,  
w Grodzcu, ul. Narutowicza 9, tel. 10,  
w Czeladzi, Rynek 8, tel. 42.

W dniu 21 ciągnięcia V klasy padły następujące wygrane:

Po Zł. 500 na n-ry: 167127 177042 194598 203679

oraz stawki po zł. 250 na n-ry: 2409 11234 11238 42205 42248 42274 51746 58257 58287 74621 74680 92838 92895 109460 109499 113766 144806 144354 145318 149532 151238 159512 163826 163841 167128 167180 170303 171970 171993 177057 177096 177950 177973 178556 179252 180908 182764 192150 194590 199779 199790 201015 201041 203651 203692 206632 206642 206666 206679.

Wszystkie wygrane zamieniane są w powyższych kolekturach na nowe szczęśliwe losy, biorące udział w dalszych ciągnięciach V klasy, które trwać będą do dnia 18 kwietnia b. r. włącznie.

# PODSTAWY GOSPODARCZE niemiecko - austriackiej unii celnej.

(Ceps.) Polityczna strona niemiecko - austriackiego porozumienia celnego coraz bardziej się uwydatnia. Coraz to wyraźniej podkreślane są oznaki zbliżającego się porozumienia do Anschlussu, podczas gdy stronę gospodarczego zbliżenia odsuwa się na dalszy plan.

Przedewszystkiem zastanowił się należy nad wątpliwościami niemieckiego oświadczenia o tem, że unia celna z Austrią oznacza dla Niemiec rozszerzenie terytorja i rynków o 10 proc. Oświadczenie to wcale nie jest uzasadnione, ponieważ w niem wogóle nie uwzględnia się istnienia roli przemysłu austriackiego a uzasadnione byłoby tylko wtedy, gdyby Austrija w odróżnieniu od Niemiec była państwem nawskroś agrarnem i gdyby jej gospodarstwo uzupełniało przemysł niemiecki. W tym wypadku zamiana austriackiego importu z innych państw z niemieckim exportem przemysłowym odgrywałaby wielką rolę, zwłaszcza gdyby Austrija miała dostarczyć Niemcom potrzebnych produktów rolnych.

W rzeczywistości jednakowoż sytuacja przedstawia się zupełnie inaczej. Austrija w swym składzie gospodarczym podobną jest do Niemiec. Oba państwa mają przedewszystkiem silno rozwinięty przemysł i wywożą produkty przemysłowe. Przy tem zważyć należy, że rolnictwo obu państw nie może pokrywać ich zapotrzebowania na rynku wewnętrznym, tak że konieczne jest trzeba będzie dowozić produkty rolne z zagranicy. To podobieństwo ustroju gospodarczego i fakt posiadania wielkiego przemysłu w Austrii, nie pozwala mówić o tem, że przez zawarcie unii celnej, Niemcy rozszerzą rynek zbytu o 100 proc. Najdosadniejszym dowodem tego są cyfry przedstawiające wymianę towarów pomiędzy Austrią i Niemcami w ostatnich latach.

Cyfry te dowodzą, że obrót handlowy pomiędzy Austrią i Niemcami jest znikomy i nie wykazuje tendencji rozwoju. Należy dodać, że austriacki interes przemysłowy nie zgadza się z przemysłowym interesem Niemiec. To samo można powiedzieć i o rolnictwie tych państw. Dlatego też połączenie terenów celnych nie jest tak proste. Rolnictwo niemieckie wymaga innej ochrony aniżeli austriackie, a przemysł austriacki musi ochraniać się przed przemysłem niemieckim, który jest jego głównym konkurentem. To wszystko czyni udogodnienia wpływające z unii celnej bardzo problematycznymi. Jeżeli na pewien czas przejściowy zachowane zostaną pomiędzy Austrią i Niemcami pewne cła w dotychczasowej wysokości, to nie na rzeczy to nie zmienia, ponieważ warunki gospodarcze ostatecznie dostosowane być muszą do nowych okoliczności, a w następstwie tego jak w przemyśle tak i rolnictwie trzeba przeprowadzić zasadnicze zmiany zmierzające do umożliwienia egzystencji bez ochrony celnej na zjednoczonym terytorjum celnym.

Austrija, jako twór o wiele mniejszy i słabszy, musiałaby w tym wypadku poddać się zupełnie wpływowi niemieckiemu. Pierwszą jego ofiarą byłaby któraś gałąź przemysłu, która nie wytrzymałaby konkurencji przemysłu niemieckiego.

Ten związek celny spowodowałby wielkie szkody gospodarcze w państwach sąsiednich, zwłaszcza środkowoeuropejskich, a to dlatego, że Wiedeń zamieniony zostałby w wielkie centrum handlu środkowoeuropejskiego. Oprócz tego trzeba zaznaczyć, że Austrija w swych interesach gospodarczych jest bardziej zbliżoną do państw powstałych na gruzach dawnej monarchji

austro - węgierskiej, aniżeli do Niemiec. Gwałtowne oderwanie Austrii od tych stosunków gospodarczych z małemi państwami środkowej Europy odbiłoby się znacznie na ogólnych stosunkach gospodarczych i handlowych Europy Środkowej.

Z powyższego wynika, że unia celna Austrii i Niemiec, która dla

tych państw ma znaczenie polityczne, jest zarazem bardzo ważną sprawą dla reszty państw środkowoeuropejskich. Temu też przypisać należy fakt, że porozumienie niemiecko - austriackie wywołało wielkie zainteresowanie jak pod względem politycznym tak i gospodarczym w państwach Europy Środkowej.

## Sprawy funduszu bezrobocia

12 i pół milj. na zasiłki dla bezrobotnych w kwietniu. — O reformę ubezpieczenia od bezrobocia.

Wobec pojawienia się w prasie mylnych wiadomości o tem, jakoby na zasiłki dla bezrobotnych w kwietniu br. asygnowano 18 milionów zł., z czego skarb państwa miałby dopłacić około 16 milj. zł., dyrekcja funduszu bezrobocia wyjaśnia, że na odbytem w dniu 26 marca br. posiedzeniu zarządu głównego funduszu bezrobocia ustalono preliminarz budżetowy na kwiecień, który przewiduje na zasiłki ustawowe dla bezrobotnych robotników sumę 12.320.000 zł., na przejazdy robotników 4.100 zł., oraz na wynagrodzenie dla instytucji zastępczych F. B. 200.000 zł.

Razem więc preliminarz budżetowy funduszu bezrobocia na mies. kwiecień br. przewiduje 12.524.100 zł. po stronie wydatków, po stronie zaś dochodów z tytułu składek od zakładów pracy za zabezpieczonych robotników sumę 2.500.000 zł.

Dopłata skarbu państwa na rzecz funduszu bezrobocia będzie zatem wynosiła nie 16 lecz 10 milionów

złotych.

Onegdaj odbyła się w Warszawie w związku izb handlowych i przemysłowych konferencja, w sprawie ustalenia postulatów sfer przemysłowych i handlowych odnośnie do kwestji ubezpieczeń społecznych.

W toku dyskusji na konferencji wypowiedziano się za ograniczeniem wypłat z funduszu bezrobocia, ponadto wskazano na konieczność wyeliminowania całego szeregu osób z korzystania z funduszu bezrobocia.

Zdaniem sfer handlowych i przemysłowych do korzystania z pomocy z funduszu bezrobocia powinny być uprawnione jedynie te osoby, które przepracują w ciągu roku co najmniej 48 tygodni.

Ponadto związek izb wskazał na konieczność przeprowadzenia jak największej kontroli ze strony czynników miarodajnych, osób pobierających obecnie zapomogi z funduszu bezrobocia.

## Regulacja Czarnej Przemszy

a obawy pp. przemysłowców i „l. Kurjera Codziennego”

W związku z projektem ministerjum robót publicznych regulacji Czarnej Przemszy „l. Kurjer Codzienny” ostro atakuje ten projekt, twierdząc, że godzi on w najżywniejsze interesy przemysłu Zagłębiowskiego.

Według „Kurjera” cały szereg przedsiębiorstw używa wody Czarnej Przemszy, jako siły popędowej, lub jako surowca; wiele z tych przedsiębiorstw posiada uprawnienia wodne od kilkudziesięciu lat, opierając się na zezwoleniach władz rosyjskich i t. p. W końcu „Kurjarek” załamuje ręce i z patosem, pod dyktando przemysłowców, krzyczy, że 30 wielkim przedsiębiorstwom zagłębiowskim grozi z powodu regulacji zagłada, wobec czego należy się spodziewać, że ministerjum robót publicznych zmodyfikuje swój plan regulacji Czarnej Przemszy.

Bardzo to ładnie powiedział publicysta krakowski. Zanim jednak zaczął publicznie kopie kruszyć w obronę interesów przemysłowców zagłębiowskich powinien przedtem zapoznać się dokładnie z warunkami obecnymi i zdobywaniem owych „praw wodnych” przez pp. przemysłowców za czasów okupacji rosyjskiej.

Otóż musimy wyjaśnić publiczności krakowskiemu, że Czarna Przemsza należała do rzek spławnych. Nie wolno więc było na tej rzece budować żadnych tam, zagród, budować młynów, grodzić i t. p., a brzo gi tej rzeki winny być dostępne dla wszystkich.

Tak według obowiązujących przepisów być powinno.

Niestety, za czasów okupacji rosyjskiej cały szereg przywilejów wy-

robili sobie pp. przemysłowcy za łapówki. Pobudowano szereg tam, niemal każdy zakład przemysłowy zagroził dostęp do rzeki, traktując tę rzekę jako prywatną własność.

Dziś patrzymy na Czarną Przemszę, jak na jeden wielki rynsztok, przepływający przez Zagłębie. Wszelkie odpadki, nieczystości i t. p., na mocy zdobytych przez przemysłowców „praw wodnych”, spuszcza się do Czarnej Przemszy, zatruwając tę rzekę na całej niemal przestrzeni. W tych warunkach Czarna Przemsza stała się nie dobrodziejstwem, lecz plagą mieszkańców, zatruwając swemi wstrętnymi wyziewami powietrze.

Sprawa regulacji Czarnej Przemszy ma dla mieszkańców Zagłębia olbrzymie znaczenie. przede wszystkim z punktu widzenia zdrowotnego. Projekt regulacji tej rzeki żadną miarą nie może godzić w interesy przedsiębiorstw przemysłowych. Obecnie, gdy mamy przeprowadzoną sieć kanalizacyjno - wodociagową przemysł z powodzeniem może korzystać z doskonałej i taniej wody z Maczek. Czarna Przemsza, jako rynsztok pp. przemysłowców, musi zniknąć. Tembardziej, że poza uszczupleniem zdobytych za łapówki „praw wodnych” do tej rzeki, projekt regulacji żadną miarą nie może godzić w egzystencję owych 30 przedsiębiorstw.

Wody Czarnej Przemszy, dzięki regulacji, mogą stać się dobrodziejstwem blisko pół milionowej rzeszy mieszkańców i nie będą, jak dotychczas, jedynie kanałem ściekowym 30 prywatnych przedsiębiorstw.

## Echa afery listonosza Kawki w Sosnowcu.

Wczoraj rozeszły się po mieście pogłoski, że afera listonosza Kawki, skazanego przez sąd na 2 lata więzienia za defraudację, znalazła nieoczekiwany epilog.

Mianowicie Kawka twierdzi, jakoby zarwany został przez kilku urzędników uroczystych w prowadzonej przez nie-

go jadłodajni na poczęcie, co zmusiło go do sprzeniewierzenia pieniędzy, aby uniknąć niedobory.

Podobno prokurator zajął się tą sprawą. Sprawa ta ma jeszcze związek z przeniesieniem brata Kawki z Sosnowca do przedu pocztowego w Malanolsce.



## Wielki Piątek.

Jakkolwiek Wielki Piątek nie jest świętem kościelnym, jednakże jest to dzień wielce uroczysty. W tym bowiem dniu według tradycji katolickiej i Biblii świętej Chrystus był biczowany, cierniem ukoronowany i na śmierć skazany. Godzina 3-cia popołudniu jest właśnie chwilą śmierci Zbawiciela.

Tego dnia rano kapłan przybrany w czarny ornat idzie przed ołtarz, pada krzyżem, a podniósłszy się czyta następnie prorocтво Mojżesza i Izajasza o Męce Pańskiej.

W dalszym ciągu ceremonii bierze ksiądz krzyż procesjonalny, pokryty krepą, obraca się do ludu, osłania go na cześć krzyża i śpiewa: „Ecce lignum crucis“ i t. d. „Oto drzewo krzyża św., na którym zbawienie świata wisiało“. Następnie zdejmując całkiem krepę, idzie do ołtarza, kładzie krzyż na specjalnie przygotowanym kobiercu, przykłada trzy razy, całuje nogi Zbawiciela, która to ceremonię powtarzają potem wierni.

Po tej adoracji krzyża idzie ksiądz w asyście do kaplicy, bierze hostie św. poprzedniego dnia tam przyniesione i wraca w procesji przed ołtarz, gdzie m. in. jedną ręką podnosi hostię św. na znak, że tylko pod jedną postacią jest Zbawiciel na ołtarzu obecny. Drugą hostję pozostałą osadza kapłan w monstrancji, którą okrywa białym welonem i niesie ją do bocznej kaplicy, gdzie znajduje się już specjalnie urządzony, częstokroć artystycznie udekorowany i rzeźbiście oświetlony Grób Chrystusa.

Groby te zwłaszcza w wielkich miastach odwiedzają zwykle liczne rzesze wiernych i modlą się przy nich. Grób Chrystusa urządzony być musi w każdym kościele katolickim.

### TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

W niedzielę popołudniu o godz. 4-ej — „MIŁOŚĆ BEZ GROSZA“ komedia w 3 aktach Stefana Kiedrzyńskiego, która u nas, jak również na wszystkich scenach polskich cieszyła się ogromnym powodzeniem. Kiedrzyński jest jednym z najlepszych i najpopularniejszych komedjopisarzy polskich, każda z jego sztuk daje publiczności dużo prawdy życiowej i humoru, a aktorom wielkie pole do popisu.

Ceny miejsc popularne od 2.50 do 80 gr.

W niedzielę wieczorem o godz. 8.15 — „Oj meżczyźni, meżczyźni“, krotkoczwila w 4 aktach Kazimierza Zalewskiego. Szczerzy polski humor i zabawne sytuacje, w jakie wpłatali się dwaj małżonkowie, oraz żywa akcja i doskonała gra artystów cechują tę świetną krotkowile. Ceny miejsc normalne.

W poniedziałek popołudniu o godz. 4-ej — „KOCHANIEK PANI VIDAL“, komedia w 3 aktach Ludwika Verneuil'a. Nieprzeciętny francuski dowcip i świetne dialogi, przy doskonałej grze artystów z pp. Niczewską i Relskim w rolach głównych, oraz pp. Kosieradzkiej, Kossakowskiej, Horowicza, Kowalskiego, Słupskiego i Szablowskiego dają widowisko pełne walorów artystycznych.

Ceny popularne. W poniedziałek wieczorem o godz. 8.15 — „OJ MEŻCZYŹNI, MEŻCZYŹNI“. Ceny zwykłe.

We wtorek popołudniu o godz. 4-ej — „MIŁOŚĆ BEZ GROSZA“. Ceny popularne.

We wtorek wieczorem o godz. 8.15 — „OJ MEŻCZYŹNI, MEŻCZYŹNI“.

W środę, dnia 8 kwietnia — Występ HANKI ORDONÓWNY. Ulubienica Warszawy, gwiazda teatru „Qui pro quo“ wystąpi na naszej scenie poraz ostatni przed wyjazdem zagranicę. Będzie to pożegnalny występ znakomitej artystki, która w niedługim czasie wychodzi z zapału i opuszcza scenę na dłuższy czas. Niewątpliwie wszyscy wielbiciele talentu HANKI ORDONÓWNY zapamiętają widownię po brzegi. W widowisku tem bierze udział znakomita para baletowa Iga Korczyńska i Andrzej Snieżyński. Stefanja Betcherowa i Xenia Kompaniejewa.

Początek o godz. 8.30.

### TETR NA NIEMCACH.

W czwartek 9 kwietnia zespół teatru miejskiego wystąpi w sali Klubu na Niemcach w doskonałej komedji L. Verneuil'a „KOCHANIEK PANI VIDAL“.

Początek o godz. 8.15. Ceny miejsc od 3.50 do 1 zł.

W święta kasa teatru czynna będzie bez przerwy od godz. 11-ej przedpoł.

## Fabryka drutu Deichsla w Sosnowcu

zwolniła wszystkich urzędników i robotników.

Fabryka drutu Deichsla w Sosnowcu z dn. 1 kwietnia wypowiedziała pracę wszystkim urzędnikom i robotnikom.

Posunięcie to jest umotywowane rozpaczliwym położeniem finansowym fabryki, która nie jest obecnie zdolna do dalszego kontynuowania swej pracy z braku jakichkolwiek zamówień.

Wśród robotników i urzędników fabryki panuje olbrzymie rozgoryczenie, przybierające ostre formy.

Firma, która od dłuższego już czasu prowadzi żywot suchotniczy — zalega z wypłatami pensyj urzędników jeszcze za grudzień ub. roku.

Nie więc dziwnego, że urzędnicy są wielce zaniepokojeni o los swych pieniędzy.

Onegdaj, w lokalu fabryki toczyły się pertraktacje między zarządem a urzędnikami.

Fabryka zaproponowała urzędnikom, że wypłaci im zaległe pobory w wysokości półtrzymiesięcznej pensji, jednakże pod warunkiem, że ci zgodzą się na pewną obniżkę z ogólnych należności.

Naturalnie, że tego rodzaju propozycja została przez urzędników odrzucona.

Dziwić się należy, że fabryka zdobyła się na podobny pomysł, który nie mógłby nigdy nabrać realnych kształtów, jako kolidujący z obowiązującymi ustawami.

Oczywiście na podobne załatwienie sprawy musiałby natychmiast zareagować inspektor pracy.

Zarząd fabryki w dalszym ciągu zwleka z wypłatą pensyj urzędników, co z każdą niemal godziną zaostrza sytuację.

Zwoleni robotnicy w liczbie 131 osób również mają niewypłacone dotychczas zaległe godziny nadliczbowe.

## Właściciele autobusów protestują

p. zeciwno wejściu w życie ustawy o państwowym funduszu drogowym.

W Zagłębiu autobusy kursują normalnie.

Było rzeczą do przewidzenia, że z chwilą wejścia w życie ustawy o państwowym funduszu drogowym, ze strony właścicieli autobusów wynikną z tego powodu sprzeciw i protesty.

Tak rzeczywiście się stało. Sprawa przybrała jednak groźniejszy, niżby się to w początkach zdawało, obrót.

Jak się dowiadujemy właściciele autobusów w 5 województwach, a mianowicie: kieleckim, krakowskim, łódzkim, lubelskim i białostockim, z dn. 1 kwietnia b. r. wypowiedzieli pracę obsłudze samochodów: szoferom i konduktorom.

Właściciele autobusów wychodzą z założenia, że nie będą mogli podciąć ciężarom, jakie wkłada na nich ustawa o funduszu drogowym.

W różnych miastach wspomnianych województw odbyły się zebrania porozumiewawcze właścicieli autobusów, na których domagano się cofnięcia opłat ryczałtowych i skasowania opłat od sprzedanych biletów.

W dniu wczorajszym spodziewano się, że autobusy przestaną kursować. Przewidywania te okazały się częściowo słuszne, bowiem niektóre autobusy przerwały komunikację.

Większość jednakże w dalszym ciągu kursuje. W Zagłębiu kursują bez zmiany wszystkich autobusy.

Co przyniosą najbliższe dni — niewiadomo. Należy jednakże przypuszczać, że sprzeciw i protesty przedsiębiorców autobusowych mają charakter przejściowy, po którym nastanie normalna, jak przedtem komunikacja.

## Pijany awanturnik powiesił się na krawacie w areszcie policyjnym w Będzinie.

Posterunkowy policji, pełniący służbę na ul. Promyka w Będzinie, natknął się na jakiegoś pijanego mężczyznę, który usiłował wywołać awanturę, zaczepiając przechodniów.

Osobnik ten był zupełnie pijany, a przytem i „uparty“, że do komisarjatu przewieziono go furmanką.

W komisarjacie, po wylegitymowaniu okazało się, że jest to znany złodziej i awanturnik, 22-letni Wiktor Maj, bez stałego miejsca zamieszkania, który przed 2 tygodniami został zwolniony z więzienia.

Maja, na otrzeźwienie osadzono

w areszcie prewencyjnym przy komisarjacie, gdzie też zaraz zasnął.

Po niejakiem czasie, policjant pełniący służbę w areszcie spostrzegł przez okienko w drzwiach, że pijanego Maję niema na przyty, gdzie się ułożył do snu.

Zaniepokojony otworzył drzwi aresztu. Widok był przykry. Na rurze wodociągowej wisiał Maj, mając na szyi zarzuconą petlę z własnego krawatu. Natychmiastowy ratunek i pomoc lekarska okazały się już bezskuteczne.

Zwłoki Maję przewieziono do kostnicy przy szpitalu.

## Z działalności obywatelskiego komitetu

nesienia pomocy bezrobotnym w Zawierciu.

Onegdaj odbyło się w sali posiedzeń sejmiku, zebranie obywatelskiego komitetu niesienia pomocy bezrobotnym. Na zebraniu tem omawiane były sprawy ostatecznego zakończenia akcji urządzania święconego dla najbardziej potrzebujących Zawiercia. Akcja ta dała bardzo piękne wyniki, przygotowano bowiem do rozdania 1500 porcji. Jutro o godz. 9 rano w sali domu ludowego odbędzie się rozdanie święconego, po które zgłaszać się winni ojcowie dzieci, które otrzymały w tym celu specjalne boni. Na jedną porcję składa się: 1 kg. kielbasy, 1 kg. bułki, 1 kg. chleba, 1 jajko i 1 szklanka cukru. Koszt tej akcji wyniósł 4563 zł. Suma ta pokryta będzie w większości z ofiar społecznych, zbieranych na 42 listy, z których już na 24, zwrócone komitetowi zebrano sumę zł. 1.867 gr. 45. Z pozostałych list przewidziany jest dochód

około 1500 zł. Reszta pokryta zostanie z pozostałości ze zbiorów i subsydjów otrzymanych uprzednio przez komitet, na prowadzenie zlikwidowanej już tańszej kuchni. Nadwyżka, jaka pozostanie po ostatecznym rozrachunku została zużyta na opłacenie dzierżawy 18 morgów gruntu, przeznaczonego na działki ogródkowe (600 metrów kwadratów każda), rozdzielone pomiędzy 150 najbiedniejszych rodzin.

W końcu zebrania komisarz miasta, p. Fr. Langert serdecznie podziękował wszystkim osobom, biorącym udział w akcji zbiórki. Trzeba przyznać, że prace komitetu w Zawierciu prowadzone były w trudnych warunkach, ze względu na b. przykry stan finansowy miastka. Pomyślne rezultaty są dowodem pracy i poświęcenia wieloletnich jednostek.

## KRONIKA.

KALENDARZYK.

Dziś: † Wielki  
Jutro: † Wielka. Izydora  
Wschód słońca: 5.19  
Zachód słońca: 6.01

## RADJO

WARSZAWA.

Piątek, 3 kwietnia.

11.40. Przegląd prasy kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. obs. astr. cja franc. 16.10. Kom. dla żegluga i ryb. 17.15. Odezyt z Wilna. 17.45. Tr. z Pozn. „Siedem słów Chrystusa“. 19.10. Rozmaitości. 19.30. Płyty gramof. 19.35. Program na dz. nast. 19.40. Pras. dzien. radj. 19.55. Płyty gramof. 20.00. Feljton p. t. U stóp Golgoty. 20.15. Muzyka religijna. Wyk. Chór mieszański „Lutni Warszawskiej“. 21.15. Słuchowisko „Judasza“. 22.15. Kom.: meteor., polic., sport.

Sobota, 4 kwietnia.

11.40. Przegląd prasy kraj. PAT. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. obs. astr. hejnał z wieży marjack. w Krakowie. 12.10. Muzyka z płyt gramofonowych. 13.10. Kom. meteorologiczny. 14.30. Przegląd wydawnictw periodycznych. 15.50. Skrzynka pocztowa techniczna. 16.10. Program dla dzieci. 17.15. Słuchowisko z Katowic. 17.40. Tr. z Krakowa. Odezyt o „Zygmuncie“, rezurekcja i dzwon Zygmunta. 19.00. Tr. ze Lwowa. Słuchowisko muzyczne „Nazarejczyk“ J. S. Bacha.

KATOWICE.

Piątek 3 kwietnia.

11.40. Przegląd prasy kraj. PAT. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. obs. astr. hejnał z wieży marjack. w Krakowie. 15.50. Lekcja języka francuskiego z Warszawy. 16.10. Program dla dzieci. 16.25. Koncert z płyt gramofonowych. 17.15. Odezyt z Wilna. 17.45. Tr. z Poznania „Siedem słów Chrystusa“. 19.10. Codzienny odcinek powieściowy. 19.40. Pras. dziennik radjowy. 20.00. „U stóp Golgoty“ z Warszawy. 21.15. Słuchowisko z Warszawy. 23.00. Skrzynka pocztowa w języku francuskim.

Ogólna.

(a) Nowy dziennik w Częstochowie. W Częstochowie począł wychodzić nowy dziennik „Słowo Częstochowskie“, jako pismo poświęcone sprawom miasta i powiatu. Redaktorem pisma jest p. Kazimierz Purwin, wydawcą — „częstochowska spółdzielnia wydawnicza“.

Dziennik prowadzony jest bardzo starannie, dobrze redagowany o estetycznym wyglądzie.

Lwią część swej objętości dziennik poświęca sprawom lokalnym.

Spodziewać się należy, że jako pismo lokalne „Słowo“ spełni doskonale swą rolę, czego mu też życzymy.

(b) Zarządzenie starosty o strzelaniu w święta. Starosta będziński wydał następujące zarządzenie:

Zabrania się strzelania w święta, zarówno z broni palnej, jak i z pomocą straszaków, petard oraz zabek, przyrządzonych z calichlorium lub innych materiałów wybuchowych.

Zabrania się aptekom, składom aptecznym i innym sklepom sprzedaży bez recept lekarskich materiałów wybuchowych jak: calichlorium soli Bertholleta, oraz wyrobów przygotowanych z tych materiałów.

Przekroczenie niniejszego rozporządzenia podlega w drodze administracyjnej karze grzywną do 500 zł. lub karze aresztu do dni 14-tu, albo obu tym karom łącznie o ile dane wykroczenie nie pociągnie za sobą ostrzejszych skutków, przewidzianych przez inne ustawy. Odpowiedzialność za naruszenie niniejszego zarządzenia przez niepełnoletnich lub niewłasnowolnych ciąży na rodzicach oraz osobach sprawujących opiekę nad niepełnoletnimi.

Z Kielce.

(k) Aresztowanie oszustów. Na skutek interwencji komisarza okr. urz. ziemskiego w Kielcach został zatrzymany Wieczorek Zygmunt, zam. w Kielcach przy ul. Jasnej nr. 30, który wraz ze swym współnikiem Zembruskim Janem z Kielce dokonał oszustwa na szkodę szeregu różnych osób, przez podawanie się podstępnie za zastępcę komisarza ziemskiego.

Przeprowadzona rewizja dała obfity materiał dowodowy.

(k) Pożar. We wsi Jozów, gm. Małgoszcz, powiatu jedrzejowskiego, powstał pożar w zabudowaniach Ludwika Łaskawskiego i zniszczył 14 zabudowań gospodarczych wraz ze sprzętami domowymi i gospodarczymi. Straty powstałe wskutek pożaru wynoszą około 40.000 zł. Przyczyny pożaru narazie nie ustalono, lecz zachodzi przypuszczenie, że pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.



(k) Napady i rabunki. Dnia 31 bm. około godz. 13.30 na drodze pomiędzy wsią Seltków a Odrowążem, powiatu koneckiego 2 uzbrojonych osobników napadło na sekretarza gminy Odrowąż — Nizińskiego, któremu zrabowali 5000 zł. przeznaczone dla bezrobotnych i teczkę skórzaną wraz z książkami szkolnymi, a żonie Nizińskiego obrabując złotą z monogramem J. L. oraz datą 14.II 1920 r.

— W lesie, na drodze pomiędzy wsiami Zagaje Stradowskie a Zagaje Debińskie, pow. pińczowskiego 2 osobników, z których jeden z uzbrojonych w rewolwer, napadło na Naporowskiego Stanisława, mieszkańca wsi Drożejowice i zrabowało mu 133 zł. Bandyci zbiegli do pobliskiego lasu.

(k) Kradzieże. Kwaśniewskiemu Antoniemu ze wsi Kolonów, gm. Samsonów, powiatu kieleckiego, w sklepie spożywczym Rozenberga, przy ul. Staro-Warszawskiej nr. 45, skradziono z kieszeni portmonetkę, zawierającą 50 złotych.

— Węgrowskiej Helenie, zam. w Busku Kolonja Dziecięca, z autobusu, kursującego na linii Kielce — Busko, Kaczmarek Józef, bez stałego miejsca zamieszkania, wraz z Kozą Ignacem z Kielce skradli pelerynę damską, pantofle i ciastka — łącznej wartości 136 zł. Łup ten za pośrednictwem prostytutki Prędory Michałiny i Świebudy Józefy-Marii z Kielce sprzedali: pelerynę Sosnowskiemu Szmulowi, zam. w Kielcach przy ul. Szerokiej nr. 33, a pantofle Hasmanowi Herszli - Mordeci, zam. przy ul. Staro-Warszawskiej - Przedmieście nr. 25. Skradzione rzeczy odebrano, a złodziei przekazano władzom sądowym.

#### Z Sosnowca

(s) Kres niedoli... Wezoraj w godzinach rannych znaleziono pośród tlejących się żużli na baldach luty Miłowiec jakaś kobieta, która nie dawała znać ku życiu. Wezwany lekarz stwierdził śmierć przez zaduszenie.

Nazwiska kobiety nie ustalono ustalić. Była to w podeszłym wieku niewiasta, niedbale odziana, prawdopodobnie, jakaś żebraczka.

Nie mając własnego dachu nad głową, kobieta owa nocowała na baldach, gdzie gorące żużle chroniły ją od zimna.

(s) Rower i teczka. Od p. Zona Panchy (m. Dobowa) jakiś amator sportu kolarskiego „pożyczył” sobie rower i teczka (przyczepiona do roweru), wart. 230 zł.

## Z działalności związku strzeleckiego w Zagłębiu

Świetlica oddziału w Będzinie ledwie zdołała pomieścić przybywających na akademję, urządzoną z racji powrotu do kraju twórcy związku strzeleckiego marsz. J. Piłsudskiego.

Akademję zajął prezes oddziału inż. Kamiński, poczem udzielił głosu p. J. Plackowi, który mówił o obowiązkach obywatela i stosunku strzelców do marszałka i jego idei.

Na drugą część akademji złożyły się deklamacje „Cześć ci i chwala komendancie”, recytacja na tle muzyki, wykonana przez p. Godowskiego „Reduta Ordon”, wypowiedziana przez p. Kulawikównę, oraz koncert orkiestry symfonicznej oddziału pod kierownictwem p. Trzeionkówny, nezenicy konserwatorium muzycznego w Katowicach.

Akademję zakończono śpiewami legionowymi i odegraniem I Brygady.

W lokalu szkoły powszechnej w Klimontowie odbyło się walne zebranie oddziału, celem złożenia kwartalnego sprawozdania z działalności zarządu, oraz uzupełnienia zarządu i komisji rewizyjnej.

Sprawozdanie z działalności zarządu złożył p. Piwowarski, prezes oddziału ze sprawozdania wynika, że oddział liczy 50 członków, posiada sekcję symfoniczną i sceniczną, jak również świetlicę, wyposażoną w gry i pisma. Dla zasilenia funduszu oddziału, były urządzone przedstawienia i zabawy, z których osiągnięto około 300 złotych czystego dochodu.

Zarząd oddziału w osobach pp.: Piwowarski A. — prezes, Mokula T. — zastępca, Kramarz B. sekretarz, Patola J. — skarbnik, Ulewiczowa — ref. wych. obyw., Bartosz — go-

spodarz i Grzywa — komendant, wykażal dużo inicjatywy organizacyjnej, dzięki której oddział w Klimontowie, będąc najmłodszym oddziałem na terenie pow. będzińskiego, całkowicie dorównał oddziałom, istniejącym od kilku lat.

Na przewodniczącego komisji rewizyjnej powołano p. Stanisława Goszcza.

\*\*\*

Odbyło się roczne zebranie oddziału w Grodźcu.

Zebranie zajął p. Pisula — kierownik i komendant oddziału, zapraszając na przewodniczącego p. S. Abramańskiego, na sekretarza p. Noszczyka.

Po odczytaniu protokołu z ostatniego rocznego zebrania, sprawozdania z działalności zarządu i komendy składali: pp.: Pisula — ogólne i komendy Noszczyk — sekretarjat, Brzozowski — kasowe.

W skład nowego zarządu oddziału weszli pp.: Dobrowolski — prezes, Czarnecki — zastępca, Noszczyk — sekretarz, Bressel — zastępca, Brzozowski — skarbnik, Klos — zastępca, Fichowski — ref. wych. obyw., Kulesza zastępca.

Do komisji rewizyjnej: pp.: Berger — przewodniczący, Frasunkiewicz, Michalczyk, Stempień, Zawilak — członkowie.

Budżet zatwierdzono w sumie złotych 1191.00.

Na zebraniach tych byli obecni pp.: Nawara i Abramański, jako przedstawiciele władz powiatowych z Sosnowca.

Zebrania zakończono dłuższym przemówieniem p. Nawary o pracy w związku strzeleckim, okrzykiem na cześć marsz. Polski J. Piłsudskiego i odśpiewaniem I Brygady.

(s) Walne zebranie klubu młodzieży im. marsz. J. Piłsudskiego Sosnowiec - Gliniaki. Odbyło się walne zebranie członków klubu młodzieży im. marsz. Piłsudskiego w Sosnowcu - Gliniakach. Przewodniczył obradom p. Władysław Baran, sekretarzem p. Julian Stach, po odczytaniu sprawozdań z dotychczasowej działalności zarządu, omówieniu spraw bieżących i programowych, udzieleniu absolutorjum ustępującemu zarządowi. Następnie dokonano wyboru zarządu klubu do którego weszli: Władysław Baran, jako przewodniczący, członkowie: Julian Stach, Stanisław Krakowski, Julian Menschek, Stefania Nowakowska, Roman Nowakowski, Tadeusz Białas, Józef Kijewski, Marta Remikówna. Do komisji rewizyjnej: Anieli Skulichówna, Jasiński Tadeusz, Zygmunt Szymkiewicz, zastępcy: Kazimiera Skorkówna, Helena Stachówna.

#### Z Radzina

(b) Organizacyjne zebranie związku strzeleckiego w Psarach. W Psarach odbyło się organizacyjne zebranie związku strzeleckiego, w obecności 42 osób kóre zostały jednocześnie członkami związku.

Zebranie zajął p. Wł. Niedbał, zapraszając na przewodniczącego p. Fr. Kłuszczyka.

W zebraniu tem wziął również udział przedstawiciel strzelca, referent sportowy, p. T. Trzeionka, który w swym przemówieniu zabrał głos o działalności związku i techniczną stronę zorganizowania oddziału. Po rekrutacji nastąpił wybór członków zarządu: prezesem został wybrany p. Franciszek Kłuszczyk, komendantem oddziału p. Wł. Niedbał.

#### Z Czeladzi

(c) Na kwiata. Ubiegłej nocy do chlewa p. J. Żymły (m. Kilińskiego) załaził jakiś gość i zpośród kilkunastu kur wybrał sobie 8 najpiękniejszych, które zabrał i zwiózł w niewiadomym kierunku.

#### Z Dąbrowy

(d) P. Jasny wygrał w Dąbrowie siłmankę. W Dąbrowie n. Adolf Jasny rozegrał siłmankę na 8 szachownicach. Wynik gry zwyciężył całkowicie zwycięstwo n. Jasnemu.

— Dn. 9 kwietnia w restauracji n. Piotrkowa w Dąbrowie n. Paweł Gólmie rozegrał siłmankę Zanis przy pomocy dr. Szaniewski (Dąbrowskiego nr. 13).



#### W pierwszych

10-ciu latach

winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego łagodnego

MYDŁA DLA DZIECI NIVEA

Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrabiane według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dziecka.

Cena: Zł. 1.50



#### Przy złym powietrzu,

wególe zawsze w chłodnej porze należy natrzeć codziennie twarz i ręce kremem Nivea — i to nie tylko wieczorem, lecz i za dnia przed wyjściem na świeże powietrze.

KREM NIVEA

ochronia skórę przed wpływem ostrego powietrza i utrzymuje ją gładką. Kremu Nivea nie można zastąpić żadnym innym kremem, ponieważ skuteczność jego polega na zawartym wyłącznie w nim Eucerycie. Krem Nivea wnika szybko i zupełnie w skórę, nie pozostawiając żadnego połysku, a tylko krem wchłonięty przez skórę wywrzeć może na nią pożądany skutek.

Pudełko po zł. 0.4 do 2.60. Tubki po zł. 1.35 i 2.25. Wybór krajowy firmy PEBECO, sp. z o.o. p. w. Katowicach

CHARLES READE  
i EDON BOUCHAUT.

## SKAZANIEC.

ROMANS  
(Z angielskiego).

124

— To znaczy, że on mówił prawdę — przerwała Helena — i że ja pójdę za jego przykładem. On jest władcą mego serca, najdroższym moim. Gdy inni rzucają ci hańbę w oczy, czas, żebyś poznał moje uczucia. Kocham cię, jako Jamesa Seaton, za twoje szaleństwo i poświęcenie dla tych, których widziałeś tylko zdaleka. Ach! to była prawdziwa miłość! Panie Hazel, kocham pana przez pamięć wszystkiego tego, cośmy przeżyli razem. Ale nadevszy stko kocham ciebie, Robercie Penford, bohaterze mój i męczenniku! Jeżeli kto ośmieli się powiedzieć mi, że jesteś złoceńcą, wówczas powiem im otwarcie, żeś jest moim bóstwem, bohaterem moim i męczennikiem. Miłość? — O! to słowo za zimne, za pospolite. Ja ciebie uwielbiam, cześć! O jakżeś piękny w uniesieniu, jak szlachetny, że przebaczasz mi teraz! — Wybacz mi przeciw Robercie? Boś powinien, bo musisz. Wiem, że nie wypędzisz swojej Heleny za jedno słowo, za błąd jeden, jak szcze-

rze i tak szybko opłakany. Okaż to, że mi przebaczasz, okaż, czy kochasz mnie jeszcze, tak mocno jak ja kochałam ciebie... On płacze!... O, mój jedyny, najdroższy na świecie

I uwiesiła mu się na szyi i całować zaczęła czule, gorąco, po raz pierwszy od kiedy się poznali.

Niech szanowne czytelniczki same osądzą, czy on odpowiedział równie pocałunkami, czy nie?

Niebiańską tę chwilę przerwał generał, uniesiony złością, wołając na nieszczęśliwego człowieka:

— To podłość panie!...

Helena ręką zastoniła ojcu usta.

— Ojcie, ani słowa więcej, albo zapomnę, że jestem twoją córką. Tylko mi nie można ganić, nikogo więcej. Ja go kocham! Dosyć on walczył z tem uczuciem i próbował, czy nie potrafi kochać mnie mniej, a ja jestem kobietą, nie mogłam więc wyrzec się tego, by nie zostać pokochaną, jeszcze bardziej, kochaną tak, jak żadna kobieta na ziemi kochana nie była.

I on też żywi ku mnie wielką miłość, kochającą, zabijającą ludzi — miłość. Ojcie, możesz mnie obrzucić najdotkliwszymi słowami, ale ani słowa o nim, bo oddaję mu rękę w tej chwili i pozostaniemy na tej wyspie, ażeby tu żyć i umierać razem. Ach, ojcie, żeż, on wyratował mnie tylekroć od śmierci, uratował, mówię, to życie, które było tak drogie! I ja go rato-

wałam od śmierci. On jest całym światem dla mnie. Zlituj się, zlituj nad własnym dzieckiem, i nad tym, który serce dziecka twego nosi w swej piersi!

Upadła na kolana przed ojcem, objęła go za nogi i, odchyliwszy nieco głowę, patrzyła mu w oczy pełne swymi błękitnymi, a zapłakanymi w tej chwili oczkami.

Ach! Nie łatwo to oprzeć się oczom własnego dziecka. Dzieci na kolanach przed rodzicami są tak silne, tak potężne: wówczas drogie ich wejście przenika piersi aż do serca naszego.

To też i starzec zachwiał się w swym uporze i wyrzekł, wzruszony do głębi:

— Pozwól-że mi dziecko, pozwól, bym pomyślał, co począć!

Helena podniosła się z wolna, stanęła przy ojcu i położywszy rękę na jego ramieniu, czekała gotowa zawsze do walki o przedmiot swoje miłości. Wzruszona była także, a łzy płynęły jej nieustannie z oczu.

Generał zwrócił się teraz z całą godnością do Penforda.

— Panie Penford — zaczął — po tem, co usłyszał z ust córki, uważać pana muszę za człowieka honorowego, bo gdybym postąpił inaczej, spotwarzałbym chyba własne

dziecko. Dobrze zatem, spodziewam się, że pan mi dowiedzie, że jest istotnie tak zacnym człowiekiem, za jakiego uważa go moja córka, a nie takim, za jakiego uznał pana trybunał sędziowski. Słuchaj pan, Helena zaręczona jest dobrowolnie z czło-wiekiem o nieposzlakowanym honorze, a przynajmniej nie oskarżonym o nie. Licząc na jej słowo, Władławo wie kupili i wyprawili swoim kosztom ten okręt, ażeby ją odszukać. Czy może pan jako człowiek honorowy radzić, żeby tu pozostała i żeby naraziła na szwank swój honor? Czy może ma złać słowo, dane narzeczonemu na zasadzie oskarżenia, rzuczonego poza jego plecami?

— Musiałem oskarżyć pana Artura, chcąc stanąć w własnej obronie — rzekł Robert Penford.

Generał ciągnął dalej:

— Przed chwilą wspominałeś, że oskarżenia kalają człowieka. Gdybyś pan więc był na mojem miejscu, czy dałbyś pan za żonę córkę swą człowiekowi, który został uznany przez trybunał winnym zbrodni?

Robert zawahał się przez chwilę, ale odparł stanowczo:

— Nie.

d. s. n.



# ROMANTYCZNA HISTORIA

## syna znanego milionera w Częstochowie, Apanowicza przed sądem grodzkim w Warszawie.

Jak to już pokrótce donosiliśmy, w Warszawie w sądzie grodzkim odbyła się sprawa przeciwko synowi znanego milionera w Częstochowie, Apanowiczowi i jego narzeczonej, szwajcarce, Lenie Baumanównie.

Oboje oskarżeni byli o pokasanie i stawianie oporu policji na ul. Elektoralnej w Warszawie, która chciała aresztować młodego Apanowicza z polecenia sądu okręgowego w Piotrkowie.

Prosta ta napozór sprawa ma niezmiernie interesujące podłoże romantyczne.

### ROMANTYCZNA HISTORIA.

On, student politechniki w Zurychu, 22-l. Maciej Cyprjan Apanowicz, syn dyrektora elektrowni częstochowskiej i właściciela dóbr Jaszków, inż. Cyprjana Apanowicza, ona rodowita szwajcarka, właścicielka zakładu krawieckiego w Zurychu, 30-l. panna Lena Baumanówna której matka - natura poskapila nroku.

Dzieje płomienną miłości młodzińców i niesamowitych perypetyj przesuwają się niezmieniąco wstęga filmowa przed okiem widza.

Znalazłszy się w Zurychu, na studiach, Apanowicz wynajął pokój obok pracowni panny Baumanówny, do której wreszcie zaplanował tak gorącym uczuciem, że postanowił połączyć się z nią dożgonnym węzłem małżeńskim.

Młodzińce przerwał studia, spał kawał manatki i wraz z panną Leną skierował się w strony rodzinne, do Częstochowy. Ale niestety, spotkał się z kategorię odmową rodziców, którzy postanowili za wszelką cenę nie dopuścić do małżeństwa.

Maciej A. miał serce przepojone miłością i mimo gniewu ojca czynił starania o dokumenty, niezbędne do zawarcia ślubu.

Teraz rozpoczyna się seria niesamowitych przygód.

### I SIŁOWANIE PORWANIA.

Pewnego dnia do zamieszkałej w jednym z hoteli w Częstochowie p. Baumanówny zgłosił się tajemniczy jegomość, który przedstawiając się jako przyjaciel domu pp. Apanowiczów, zaprosił ją uprzejmie na rzekomo mającą się odbyć konferencję. Baumanówna, nie przeczuwając podstępny, zgodziła się i wraz z tajemniczym panem wsiadła do oczekującego samochodu.

Na dany znak, szofer dał „gazu” i auto pomknęło w szybkim tempie hel po za obręb miasta. Dopiero teraz B. zorientowała się w krytycznej sytuacji. Dojeżdżali do Przyrywa, gdy na podniesiony przez uprowadzoną szwajcarce alarm policjant zatrzymał auto, odstawiając w rękono p. B. do Częstochowy. Tajemniczym jegomościem, jak się okazało, był p. Pieńkowski, który wraz z b. kom. Staniszem, obecnie urzędnikiem magistratu w Częstochowie i wywiad. Krawieckim dowiedli p. B. do Przyrywa.

Jak krąży wersje, uprowadzenie Baum. miało na celu odstawienie jej do granicy Szwajcarii.

### DO WARSZAWY.

Po tej eskapadzie, której autorstwo przypisują rodzicom młodzińców, Apanowicz wraz z Baumanówną pojechał do Warszawy, gdzie w kościele św. Aleksandra miał wziąć ślub z ukochaną.

### POLECENIE ARESZTOWANIA.

Ale i tutaj dosięgła go ręka ojcowska. Oto inż. Apanowicz oskarżony o kradzież i polecił go aresztować.

Kradzież polegała na zabraniu ojca palta i kapelusza, które po przyjeździe do Warszawy, odesłał.

Przez kilka dni trwał pościg za zbiegiem. Wreszcie ustalono że Apanowicz codziennie odwiedza dom nr. 23

przy ul. Elektoralnej, gdzie mieści się schronisko kobiet ewangeliczek, w którym, jak się później okazało, schroniła się Baumanówna.

W dniu 21 marca r. b. przodownik urzędu śledczego, Jurezyk, i wywiadowca z Częstochowy, Stanisław, zauważywszy przed tym właśnie domem parę zakochanych, zbliżyli się, okazując nakaz aresztowania.

W odpowiedzi na to Apanowicz, nie mogąc zapanować nad nerwami, uderzył przod. Jurezyka dwuręcznie w twarz, zaś Baum, przywołując pomocy, rzuciła się na wywiadowców traktując ich jako napastników.

### CO MÓWIĄ OSKARŻENI?

Tak Baumanówna, jak i Apanowicz zeznali zgodnie że policjantów ubranych po cywilnemu wzięli za napastników, tembardziej, że wywiadowcy nie chcieli okazać nakazu aresztowania i legitymacji. Wszczęty przez nich alarm spowodował policjanta mundurowego, którego Apanowicz się wyłgitymował i pozwolił odprowadzić do komisariatu.

Apanowicz oświadczył, że w szamotanii wywiadowcy chcieli mu wywagnąć dokumenty.

### ZEZNANIA POLICJANTÓW.

Z całokształtu zeznań wywiadowców wynika, że na żądanie Apanowicza okazania dokumentów służb. wych. wywiadowcy odpowiedzieli

li wymijająco, przystępując do aresztowania.

Apanowicz żądał jednak kategorię okazania mu legitymacji i polecenia sądu co do jego aresztowania. Ponieważ żądaniu jego nie uczyniono zadość, przeto nawoływanie pomocy policji ze strony pary naręczonych, zdaje się być najzupełniej zrozumiałe. Dziwniejszą jest rzeczą, iż ojciec Apanowicza, nie chcąc dopuścić do małżeństwa, zamiełował całą historję z uprowadzeniem, następnie oskarżył syna o kradzież swego palta i kapelusza (ten odesłał je ojcu zaraz po przybyciu do Warszawy), co stało się niejako podstawą do aresztowania go w Warszawie.

Dziwną rolę odegrali tutaj wywiadowcy urzędu śledczego, zwłaszcza przod. Jan Krawiecki, który z p. Pieńkowskim i urzędnikiem magistratu (?) Staniszem usiłowali p. Baumanównę uprowadzić nad granicę Szwajcarii.

### WYROK.

Jak już donosiliśmy, sędzia nie ogłosił w pierwszym dniu wyroku w tej sensacyjnej sprawie, lecz odłożył jego ogłoszenie do dnia następnego.

Sędzia Idzikowski uwolnił od winy i kary Apanowicza i Baumanównę, podając w motywach, że działali oni w obronie własnej, nie wiedząc, że mieli do czynienia z policyj.

## Z walnego zebrania O.Z.P.R. w Skarżysku.

W sali stow. „Promień” przy fabryce amunicji w Skarżysku, odbyło się doroczne walne zebranie koła O. Z. P. R., przy licznych udziałach członków.

Zebranie zajął prezes związku p. Słupczyński, witając przedstawicieli dyrekcji fabryki i zaproszonych gości.

W krótkim swym przemówieniu prezes Słupczyński wezwał obecnych na sali by pamięć zmarłych kolegów przez powstanie. Na przewodniczącego zebrania wybrano p. Skudelskiego, na honorowych członków prezydium: przedstawiciela dyrekcji fabryki amunicji Kosińskiego i szefa wydz. elaboracji majora Gerstmana. Ze złożonego przez prezesa Słupczyńskiego sprawozdania z działalności związku wynika, że ilość członków wzrosła z 49 na 150. Najdalej w maju br. 100 członków związku zostanie kompletnie umundurowanych; potrzebna na ten cel gotówka w sumie 9.900 zł. jest już w kasie. W drugiej połowie bm., związek otrzyma własnych instruktorów obrony przeciwgazowej, którzy kończą specjalny kurs. Ponadto związek dał specjalnych instruktorów do miejscowego Strzelca, do stow. rezerwistów i byłych wojskowych.

## Diabeł skusił go do kradzieży...

Kupiec olkuski Izrael Grosman prowadził interesy z gospodarzem ze wsi Gorenice, gm. Rabsztyn, Józefem Rozmusem.

Ponieważ Grosman chwilowo był zajęty w sklepie polecił Rozmusowi zacheć w izbie, w której na łóżku leżał kosz z jajami. Rozmus skorzystał z nieobecności gospodarza i począł napychać kieszenie kradzione

(d) O oczyszczenie mostu dla przepływu wody w Strzemieszycach. Od dłuższego czasu słyszy się dość częste skargi ludności mieszkającej na t. zw. „Warpin”, że płynąca wodę do picia czuła zgnilizną, wobec czego nie nadaje się do użytku.

Przyczyna tego tkwi w wadliwej budowie mostu, który czy to z powodu nie równo ułożonych cembrowin, czy też z innych powodów, zanieczyszcza się mulem i rozmaitymi odpadkami tak, że płynąca woda tworzy przy moście istne jezioro, z bardzo znikomym odpływem i rozlewa się po drodze ipodwórkach, następstwem czego nagromadzone ciała organiczne gniją, powodując cuchnącą woń, która jest dla ludzkiego organizmu wielce szkodliwa, bowiem woda taka jest siedliskiem wszelkich chorób.

cie zasiłków z akcji doraźnej pewien procent na bezrobotnych. Ażkolwiek wypłata tych zasiłków była ogłoszona przy pomocy plakatów i wyraźnie zaznaczono, że jest to zapomoga nie z akcji doraźnej, ale z funduszy społecznych, pan ten nie zaważał się zbalansować opinii społecznej, odwracając kółka argumentów dla celów zresztą przejrzystych.

(2) Pożar. We wsi Łazy Winiowskie, gm. Kozięglówki, w zabudowaniach Walentego Urbańczyka wybuchł pożar, który strawił doszczętnie całe go, spódzaskie obejście, t. j. dom mieszkalny, stodołę, oborę, szepę, wszystkie zasoby siana, zboża, inwentarz marny i t. p., jak też umeblowanie i zboże i siano, lokatora tegoż domu, Antoniego P...ki. Ogólne straty wynoszą 13.603 zł. Pożar powstał wskutek wadliwości komina.

### Z Olkusza.

(ol) Ze straży fabrycznej w Wolbromiu. W oddziale wolbromskiej straży ogniowej przy fabryce, odbyło się onegdaj walne zgromadzenie, w którym wziął również udział zaproszony z Olkusza st. instruktor p. Kałkowski. Po zebraniu p. Kałkowski dokonał lustracji straży i wygłosił obszerny referat na temat: „Organizacja przeciwpożarowa”. Fabryczna straż wolbromska pod naczelnictwem p. Roberta Hoinkesa i jego zastępcy p. Molla Emila, rozwija się doskonale i daje rękojmię spełnienia swego obowiązku w razie potrzeby.

(ol) Nieuczciwi agenci. Sąd grodzki w Pilicy skazał komiwojażerów firmy „Diabolo” z Olkusza: E. Żelazkiewicza, W. Wojciechowskiego, St. Janikowskiego i I. Piechowicza na 5 mies. więzienia, za wymuszanie od kupca reklamowanych towarów. Utałał się zwyczaj wśród agentów tej firmy, że gdy gospodarz odmawia kupna maszyny, pozostawia się mu ją na „przechowanie”, a następnie przysyła rachunek, powodujać dalsze konsekwencje w razie niezapłacenia.

## Nadesłane.

### Skandaliczne stosunki.

Jak skandalicznie postępują nie-którzy właściciele restauracji, niech świadczy następujący fakt.

W restauracji „Pod Szczechą” w Będzinie, należącej obecnie do pp. Gebekiego i Kwiekowskiego od 9 lat pracowało zawsze trzech kelnerów, członków związku gastronomiczno-hotelowego w Polsce, dając utrzymanie swym rodzinom. Taki stan i normalna praca trwały do objęcia interesu przez spółkę Gebekiego - Kwiekowskiego, którzy za az po objęciu przedsiębiorstwa zaczęli czynić nacisk na kelnerów, w celu obniżenia ich zarobków. Dnia 10 marca b. r. wszyscy kelnerzy otrzymali wypowiedzenie posad na 14 dni później w dniu 24 marca właściciele w omnianej restauracji zaproponowali kelnerom wynagrodzenie za pracę w wysokości 5 proc. targu to jest o połowę niższą od przyjętych norm w całej Polsce (kelnerzy pobierają 10 proc. od sumy targowej przez nich).

Kiedy zaś kelnerzy oświadczyli, że nie pozycają ta jest niezmienioną zasadą i nie zgodzili się na obniżenie warunków wynagrodzenia, zostali wszyscy zwolnieni z pracy, a miejsca ich zajęli nieletni praktykanci kelnerscy.

Gościom, którzy zapytują się gdzie są kelnerzy, właściciele odpowiadają, że personel zastrajkował. Wobec tego stwierdzamy, iż jest to nieprawda, ponieważ żaden strajk nie było. a właściciele restauracji zwolnili personel sami, ponieważ nie pozwili im się wykwalifikować.

Zaznaczamy, że wyżej wspomniana restauracja prosperuje dobrze, wobec tego samowolne obniżenie ogólnie przyjętego wynagrodzenia jest prostym wyzyskiem, pozbawienie zaś warsztatu pracy 3 ludzi podczas obecnego kryzysu jest faktem karygodnym i niedopuszczalnym.

Zaznaczamy, że wyżej wspomniana restauracja, cen na potrawy nie obniżyła pomimo zwolnienia kelnerów, wobec tego nie stosuje się do postanowień komisji cennikowej, ponieważ ceny są kalkulowane łącznie z obsługą w wysokości 10 proc.

Przez wydalenie wyżej wspomnianych pracowników spółka Gebekiego - Kwiekowskiego obciąża państwo utrzymaniem trzech bezrobotnych, oraz zmniejsza dochody skarbu przez niezapłacenie podatków od zarobku 30 zł. miesięcznie, kasy chorob 90 zł. miesięcznie oraz urzędu bezrobocia i innych świadczeń, co razem obliczone naraziło państwo na stratę 510 zł. miesięcznie.

Powyższe podajemy pod sąd opinii publicznej i pod uwagę pana inspektora pracy.

Związek zawodowy pracowników przemysłu gastronomiczno-hotelowego w Polsce, Oddział w Sosnowcu.

Przewodniczący: S. SMILEK

### Z Zawiercia.

(2) Zebranie zarządu ochronki im. Henryka Sienkiewicza odbyło się onegdaj, na którym dokonano wyboru zarządu: prezes — p. starosta Konopaćka, wiceprezes — p. wicestarosta Łan-gertowa, członkowie opieki — pp. Piątkowska i Pasierbińska, skarbnik — p. Michnowska, administrator — dyr. Weśłowski i sekretarz p. Hummer. Nowy zarząd postanowił urządzić jutro święcone dla działu w lokalu ochronki.

Uroczystość „świeconego” odbędzie się o godz. 4 popołudniu z udziałem przedstawicieli magistratu i miejscowego społeczeństwa.

(2) Komu się chciało przywleźć... korespondent jednego z pism zamieścił wczoraj wiadomość kłamliwą notatkę, jakoby magistrat potracił przy wypła-



## Aresztowanie króla oszustów w Białymstoku

Zbiegły aresztant na inspekcji więzienia.

Onegdaj urząd śledczy w Łodzi otrzymał telefonogram z urzędu śledczego w Białymstoku, donoszący o aresztowaniu Stanisława Cederbauma, byłego studenta wydziału prawa na uniwersytecie warszawskim, stałego mieszkańca Łodzi. Aresztowanie Cederbauma, „króla niebiekich ptaków”, stanowi niemały sukces policji.

Cederbaum miał niesłychaną zdolność wymykania się z rąk policji. W swoim czasie aresztowany został w Pabjanicach wraz ze swą kochanką Wallerją Pastuszyńską. Gdy go przewożono do więzienia w Łodzi, poprosił policjanta o pozwolenie pożywienia się w kawiarni. Przy tej okazji spoił policjanta, odwiózł do hotelu, rozebrał, ułożył w łóżku, a dorożkarza zapłacił zegarkiem, skradzionym policjantowi.

Po pewnym czasie osadzony za jakieś przewinienie natury wojskowej w więzieniu w Brześciu, zdołał zbiec z twierdzy w przebraniu wojskowym, poczem zdobywszy gdzieś mundur oficerski, przybył do tego samego więzienia na inspekcję i, niepoznanym przez nikogo, po dokonaniu odprawy wyszedł i ulotnił się.

W roku 1922 odsiedział karę jednoroczną za oszustwa po pełnieniu w charakterze rzekomego urzędnika ubezpieczeniowego. Później grasował on w Tomaszowie, Toruniu, Poznaniu i wogóle we wszystkich większych miastach Polski.

Ostatnio objeżdżał teatryki i kabarety w towarzystwie kochanki,

podając się za specjalnego delegata ministerstwa spraw wewnętrznych. Podczas „kontrolowania” kabaretów jadł i pił na rachunek dyrekcji i artystów.

Oszusta przewieziono z Białego stoku do więzienia łódzkiego.

## Trzy lata twierdzy za symulację wiarołomstwa.

W Londynie zakończył się właśnie ogromnie sensacyjny proces, którego wyrok obudził wiele komentarzy.

Agent Henry Grayson oskarżył żonę swą o to, że zdradzała go z 74-letnim baronem Guy Sebrightem

i podał skargę rozwodową. Opowiadał on w następujący

sposób przebieg tego wiarołomstwa.

Pewnego dnia, żona opowiedziała mu, iż przybywa z prowincji jej wuj, starzec 74-letni, który ogromnie ją lubi. Wuj ten chce jej urządzić zbyt dobre mieszkanie, ale żąda, by rozeszła się z mężem. Pani Grayson zaproponowała więc mężowi następujący plan.

Pozornie zgodziła się na plan wuja, przyjmie mieszkanie i pieniądze, a

po kryjomu będzie przyjmowała męża.

W ten sposób oboje będą korzystali z bogactw wuja i wszystko będzie w porządku.

Grayson zgodził się na ten niemoralny plan.

Pewnego dnia, jak opowiadał, przyjechał znielaczka do domu i wszedł do mieszkania w towarzystwie szofera taksówki, którego braku drobnych zabrał na górę.

Zastał drzwi sypialni żony zamknięte, a po otwarciu ich przemocą, zastał tam żonę i 74-letniego starca, barona Sebrighta. Wówczas podał skargę.

Zeznania Graysona okazały się fałszywe.

Jedyny świadek zdarzenia, szofer, nie znalazł się, mimo poszukiwań policji.

Zjawili się natomiast inni świadkowie, którzy zeznali, że małżeństwo Graysonów wspólnie szantażowało bogatego barona, wyzyskując jego słabość dla młodej kobiety.

Wobec tego, sąd wydał wyrok bardzo surowy, skazując Graysona na 3 lata twierdzy za oszustwo i wprowadzanie władz w błąd.

## Z wydawnictw.

M. Arcta. — Mały słownik wyrazów obcych. 16.000 wyrazów. Wydawnictwo M. Arcta. 1931. Cena zł. 7.

Mały słownik wyrazów obcych, przeznaczony dla szerokiego ogółu a szczególnie dla młodzieży szkolnej, objaśnia 16.000 wyrazów cudzoziemskich z rozmaitych dziedzin nauki, techniki, ekonomii, sztuki i t. p., zawiera wszystko, co jest potrzebne do ogólnego wykształcenia.

Ten, kto chce mieć pełną terminologię wraz z cytatami, zwrotami i przysłowiami obcymi, używanymi w mowie i piśmie, powinien nabyć słownik 31.000 wyrazów obcych.

Bornholz T. Dr. — Organizacja i technika pracy wychowawczej w szkole średniej. Wydawnictwo M. Arcta. 1931. Cena 3.

Książka ta przynosi ciekawe zagadnienia na temat szkolnictwa, zawiera wskazówki pedagogiczne i psychologiczne, mogące ułatwić pracę każdemu nauczycielowi.

Kridl M. — Literatura polska w wieku XIX. Część V. T. 1. Główne prądy literatury europejskiej. Okres pozytywizmu. Wydawnictwo M. Arcta. 1931. Cena zł. 7.

Praca ta obejmuje okres literatury polskiej w dobie pozytywizmu, zawiera szczegółowy rozbiór utworów z tej epoki. Ciekawy system wykładu i bardzo skrupulatna analiza czynią z tej książki doskonały podręcznik.

## Zycie gospodarcze.

### GIEŁDA.

Warszawa — Dol. 8.90<sup>1</sup>/<sub>2</sub>.  
Nowy - Jork 8.916  
Londyn 43.36  
Paryż 34.91 i pół  
Wiedeń 125.50  
Praga 26.42 i pół  
Włochy 46.73 i pół  
Belgia 124.09  
Szwajcaria 171.67  
Holandia 357.80  
Sztokholm 288.90  
Ryga 171.85  
Berlin 212.45  
Dol. War. pr. obrt. 8.901 — 8.902  
5-cio proc. Poż. Konwer. zł. 49.25  
4 i pół Ziem. Kredyt. zł. 53.00  
Tendencja niejednolita.

### AKCJE.

Warszawa, 3. 4.  
Bank Polski 131.50 — 131.25 — 131.50  
Lilpop 21.50  
Tendencja bez czynna.

Niedziela 5 i poniedziałek 6 kwietnia 1931 r.

**Wielki rekordowy podwójny program świąteczny!!!**  
Potężny patriotyczny film polski w-g powieści ANDRZEJA STRUGA

**Mogila nieznanego żołnierza**  
Wstrząsająca epopeja wielkiej miłości i bohaterstwa. — W rolach głównych: MARJA MALICKA, GORCZYŃSKA, LESZCZYŃSKA, WALTER, MARR i inni.

Królowie humoru  
Ulubiony narodów  
ukazał się w najnowszym i najwspanialszym swych kreacjach jako

**PAT — PATACHON**  
**Królowie mody** jest to bezprzeczenie najlepsza arcykomedia PAT — PATACHONA

Początek seansów: 1-szy o godz. 2 po poł., ostatni o 9.30 wiecz.  
ANUNSI Od wtorku 7-go kwietnia POLA NEGRI w obyczajowym dramacie p.t.: „ULICA POTĘPIONYCH DUSZ”.

W czwartek 2-go i niedzielę 5-go kwietnia 1931 roku.  
Jeden z najbardziej realistycznych i najbardziej emocjonujących — filmów świata —

**Z dymem pożarów (La Grande Epreuve)**  
W rolach głównych: M. CHELE VERLY i JEAN MURAT.

W poniedziałek 6, wtorek 7 i środę 8-go kwietnia b. r.  
Film o miłości, czystej jak kryształ i pięknej jak marzenie...

**„Przedziwne kłamstwo Niny Pietrowny”**  
(Godziny, które niewracają)  
Dramat na tle płomiennego splotu uczuć kusząco-pięknej Niny i dziarskiego poczucia gwiazdy carskiej — Michała.

W rolach głównych: Bryni a H. m, F. a n. k. e i W. a r. c. k. W. a r. r.

W niedzielę 5 i poniedziałek 6 kwietnia br. o godz. 11.30 w południe odbędą się PORANKI dla dzieci młodzieży i osób starszych — o zmiennych programach.

Od poniedziałku dnia 30-go marca i dni następnych.  
Nareszcie dziś wielka premiera przepięknego filmu — dźwiękowego.

**RIO-RITA**  
Z udziałem przepięknej BEBE DANIELS i bohatera — JOHN BOLESA.

NA SCENIE Wielka rewja p. t.: NA SCENIE  
„My w nowościach” Udział biorą znani polscy artyści  
Warszawscy z Woroniewiczową, Tarnowską z Odrobińskim i Iwaszkiewiczem na czele. Humor taniec i śpiew

## DRÓBNE OGŁOSZENIA

### POSADY I PRACE.

RUTYNOWANI Akwizytorzy potrzebni od zaraz. Zgłoszenia pisemne do Administracji „Expresu” pod „Energię”.

### LOKALE.

GARAŻE do wynajęcia: Sosnowiec, Telef. 11 — 10.

MESZKANIE składające się z 3 pokoi, kuchni, nowoczesne urządzenia, zaraz do odstąpienia. Wiadomość u dozorcę domu Bedzin, Bedzińska 37.

POKÓJ, kuchnia, przedpokój, światło, miesięcznie 40 zł. Czeladź, Szpitalna, Jaworek.

### Kupno i sprzedaż.

## Ceny niższe

8 fotografii pocztówkowe artystycznie wykonane zł. 5.—, 6 fotografii i portret zł. 10.— w zakładzie Michała Stelmachy, Sosnowiec — Pogoń, Orla 4, przystanek tramwajowy, ul. Zeromskie go.

NA święta poleca duży wybór bielizny, pończoch, skarpet, krawatów, rękawiczek,

## kapeluszy męskich

Magazyn galanterijny Stanisława Duszy. Sosnowiec, Modrzejowska, Hale Rozwoju. Różne nowości sezonowe. Ceny niższe.

SPRZĘDAM plac 40 pretów przy ulicy Wesołej w Dąbrowie. Wiadomość: Dąbrowa, Kościuszki 31.

WAPNO palone budowlane — wysoko-procentowe oraz miał wapienny po cenach konkurencyjnych do nabycia w Zakładach Wapiennych firmy „Eltes” Sp. Firmowa w Bedzinie, ul. Sielecka 17, tel. 5-95, dostawa w każdej ilości, własnymi kołami.

NOWA Kolonia w pobliżu Miłowic bardzo tanio parcele budowlane. Wiadomość: ul. Warszawska 14, p. Gałęcki.

SPRZĘDAM otomanę gobelinową — tanio. Sosnowiec, Kołłątaja 10, oficyna II piętro.

### Zgubione dokumenty.

FRYDLER Herszel zgubił książkę woj. skową wydaną przez P. K. U. Sosnowiec, dowód osobisty wydany przez magistrat m. Sosnowca.

UNIEWAŻNIA się zagubioną książeczkę wojskową, wystawioną przez P. K. U. Kielce na imię Pawła Jagiello r. 1886, zamieszkałego we wsi Widelki gm. Ciśów pow. Kieleckiego.

UNIEWAŻNIA się zgubiony weksel in blanco na 100 zł. pl 6 kwietnia 1931 r. podpisany przez Szczepańskiego Stanisława, zam. w Kielcach.

KUCHARSKA Elżbieta zgubiła patent IV-tej kategorii, wydany w Sosnowcu.

### RÓZNE.

GRÓDZIEC, Czeladzka, Bednarek. Do wynajęcia samochód osobowy na wszelkie wyjazdy, wycieczki, wesela, ceny niskie.

PRZYJĘCHAŁ starszy felczer Do Le-wi, Dąbrowa Górnicza, Łukasiewskiego Nr. 15.

N. S. Dąbrowa Górnicza, gdyż Nr. tel. złe zrozumiano, upraszam powtórnie podać takowy pod Nr. tel. już znany.

**ZDROWIE TO SKARB**

**Primeros**  
PREZERWATYWY

antyseptycznie  
sprężarowane to gwarancja zdrowia  
Wstrzegajcie się naśladowictw!!

## „CAFE ITALIA”

KIELCE

ul. Sienkiewicza, tel. 160

Polesa na nadchodzące święta  
duży wybór cukrów, banków, tortów, mazurków, sękaczy i t.p. —

CODZIENNE WIECZOREM KONCERT NOWOZAANGAŻOWANEJ ORKIESTRY.

Swędzenie ciała oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa  
**KREM LAIN-AGE**  
z kugutkiem  
jest to idealny nieszkodliwy kosmetyk, usuwający wady naskórka tak u dorosłych, jak i u dzieci  
R. M. Spr. Wewn. Nr. 3534.

2 SAMOCHODY ciężarowe nowe do wynajęcia. Wiadomość: telef. 10.25.

## Przewrót w sztuce fotograficznej

6 zdjęć pocztówkowych artystycznie wykonanych

każde w innej pozycji zł. 10 —

zakład fot. „Studio”, Sosnowiec, 3-go Maja 23, vis a vis kościółka kolejowego.